

“Estem en una cultura del foc, i d'incendis n'hi haurà sempre”

autoprotecció

“No podem evitar els focs, de manera que és clau que ens en protegem fent prevenció”

“Les flames arribaran un dia o altre a les Gavarres; el bosc està com està perquè és ingestible”

Enric Cano fotografiat aquesta setmana sobre un camió autoescala, al parc de Bombers de Girona pinilla

Enric Cano Monge va néixer el 30 de juliol del 1964 a Palamós. Va començar els seus estudis al seu municipi natal i després va fer la carrera d'arquitectura tècnica a la que abans era la UPC i avui és la UdG. Un cop va obtenir el títol, va començar a treballar en una empresa de construcció de Palamós i després a Robert Mercader, a Torroella de Montgrí. Aquella època tenia contacte amb un company que era enginyer i que formava part del cos dels Bombers a Girona, i es va assabentar que hi havia una plaça lliure com a tècnic, i Cano hi va entrar amb contracte d'interí.

Encara ara hi ha gent que pensa que cobrem els serveis com ara la recerca de boletaires

Estic preocupat perquè els túnels del TAV continuen sense tenir un pla d'emergències

Com van ser els inicis als bombers? Quina tasca realitzava?

Vaig començar a fer tasques de prevenció, fent expedients a hotels, indústries i discoteques perquè complissin la normativa i els ajuntaments o la Generalitat els concedissin la llicència.

En àmbit forestal no hi treballava?

Com a tècnic, no, perquè no hi tenim la competència. És curiós però és així. Si nosaltres anem a apagar un pis o una indústria, sobre la base de la normativa fem un reglament perquè es compleixin uns mínims. Però, en canvi, quan anem a apagar un incendi al bosc no en tenim la competència, la tenen a Agricultura, que ja disposen d'un servei de prevenció.

Com va arribar a ser cap dels Bombers de Girona?

Vaig estar durant molt de temps fent tasca de prevenció i inspecció, fins que va marxar l'Antoni Rifà, a qui li van proposar ser cap dels Bombers de Catalunya. Va ser ell qui em va oferir la direcció dels Bombers a Girona. Això va ser al maig del 2006, i ja han passat prop de 10 anys. No m'ho hagués pensat mai. Però en vista de l'experiència dels altres caps, que s'hi estaven poc, dos o tres anys, ja em vaig anant fent a la idea que un dia o altre cauria.

Quina va ser la seva primera sortida destacada?

La primera va ser quan feia molt poc que havia entrat; de fet, feia pocs dies. Estava de guàrdia i ens van avisar que al carrer Ciutadans hi havia un edifici en obres que s'havia ensorrat. De camí cap allà ja ens van confirmar que no és que s'hagués enfonsat sinó que un treballador de l'obra havia caigut pel forat de l'escala o de l'ascensor. Vam arribar allà i vaig veure el meu primer mort. No n'havia vist mai cap. Ni tan sols un familiar o conegut al tanatori. Em va impactar, però vaig pensar que era feina. Vaig tenir clar que al llarg de la meua vida en veuria molts més, però que m'ho hauria de prendre com una feina. Com ho fa un metge quan se li mor un pacient a les mans i no pot fer-hi res.

I la més impactant dels inicis?

Quan es va cremar la fàbrica Gassol de Salt. Aquell dia no feia guàrdia, però per qualsevol cosa que sortia em trucaven. A aquella època vivia a Salt, i hi vaig passar per davant quan em dirigia cap al parc de bombers de Girona a buscar el meu material. Quan vaig veure les flames em vaig adonar que era molt important. Aquell cop tampoc no vam aconseguir salvar res.

Què és més perillós, un foc d'indústria o un de forestal?

El foc forestal té molta complexitat. Des dels inicis vaig tenir molt clar que l'incendi en una indústria no deixa de ser menys perillós perquè, si bé hi poden quedar atrapats treballadors i als bombers que hi intervenen els pot caure qualsevol cosa a sobre, les flames queden confinades, si no és que es tracti d'una indústria química que pugui emanar gasos. En canvi, el foc forestal se t'escapa, va corrent, i pot afectar poblacions, urbanitzacions, persones, cal mobilitat per carretera i cal posar en coordinació molts equips d'emergència. És la gestió del caos. Com que no el tens confinat, allò es va fent gros.

El foc de l'Empordà continua sent present?

Sí, és el foc més important que he viscut, i més sent cap dels Bombers de Girona. L'experiència va ser molt colpidora, bàsicament pels quatre morts que hi va haver i la sensació d'impotència de no haver pogut fer-hi res. Tot i que, veient aquelles flames, ja preveies que al darrere t'hi podies trobar qualsevol cosa: cases, masies, carreteres, càmpings, granges, persones...

Aquells dies va costar dormir?

Si dorms és perquè estàs rebotat, però la mateixa adrenalina que du el cos no et deixa descansar. El primer dia vaig estar 24 hores despert. Els següents ja vaig poder descansar més, però em vaig passar tota la setmana cada dia allà. Ho vaig fer amb el foc de l'Empordà, però ho intento fer amb els altres. No ho puc evitar. És vocacional.

Aquest estiu podem dir que ha estat prou tranquil...

Vam tenir l'incendi a la zona del pirulí de Girona, el de Caldes, de Sant Andreu Salou i el de la pujada dels Àngels. Però vam estar a prop d'una situació molt greu perquè les flames van estar a tocar de les Gavarres.

És inevitable que un dia els diaris haguem de titular: "Cremen les Gavarres"?

Sí, es cremaran, evidentment, per l'estat en què tenim el bosc, que avui dia sabem tots que és ingestible i perquè estem en un país de cultura del foc. No ho podem evitar. No estem en un país d'altres humitats, que sigui tropical i on un incendi és impossible. Aquí és molt factible. A més, les nostres festes les fem amb foc, per

exemple el Sant Joan. I per alguna cosa deu ser. A més, molts topònims que tenim pel territori estan vinculats al foc: la muntanya negra, la casa cremada, el molí cremat, etc. D'evitar-ho no ho podem pas evitar. El que passa és que si es produeix un dia que no faci molt de vent, el podem arribar a contenir. Totes les Gavarres no es poden cremar, però una gran quantitat d'hectàrees sí que és possible.

Cal una tasca de prevenció i conscienciació global?

És molt important, sí. De fet, hem fet xerrades a Beuda, a Vall-llobrega, la Cellera i a Sant Martí Vell. L'estat del bosc és el que tenim, no hi podem fer res, però sí almenys que cal fer són tasques de prevenció perquè no haguem de patir per la gent i les seves cases. De foc en veuran sempre, però si n'hi ha, com a mínim que estiguin segurs. Com es fa, això? Doncs mantenir unes franges de seguretat als municipis, fent neteja dels marges i les parcel·les interiors.

Cal que tinguem més cultura de l'autoprotecció?

Sí, és una de les assignatures pendents. La gent ha de saber que han de tenir les coses en condicions, i això només s'aconsegueix fent una bona pedagogia i ensenyant com actuar. Per això, a nivell nacional, s'està intentant incloure una assignatura a les escoles per intentar conscienciar la gent que aprengui a actuar en casos d'emergències. Des de maniobres de reanimació, passant per fer servir un extintor i fins a tenir en condicions les parcel·les de les cases. També cal tenir en compte que tenim una cultura de construccions diferents d'altres països que treballen en fusta.

Des del foc de l'Empordà, ha canviat alguna cosa?

Ha canviat, sobretot, la llei. Abans la normativa obligava les urbanitzacions a tenir un marge de seguretat. Ara també hi estan obligats els municipis. Tothom que estigui a menys de 500 metres del bosc està obligat a fer una franja de seguretat. Mínim 25 metres d'amplada, que d'arbre a arbre hi hagi uns metres de separació perquè no hi hagi continuïtat, i tenir el sotabosc net. És a dir, tenir un jardinet ben cuidat al voltant de les edificacions. Això servirà perquè la gent mantingui intactes o al màxim possible les propietats en cas d'incendi, i que alhora ells estiguin tranquils, i nosaltres també, quan l'incendi estigui actiu.

Parlant de patir, el cap dels Bombers de Girona està intranquil perquè el TAV no té un pla d'emergències?

Sí. No només jo, sinó molta més gent està preocupada. I així els ho hem transmès als d'Adif insistentment. Hi ha diverses deficiències, però una de les més importants, i per a nosaltres és cabdal, és la qüestió de les comunicacions. Si bombers, mossos, el SEM o qualsevol altre servei d'emergència ha d'entrar al túnel s'ha de poder comunicar. Jo no puc enviar-hi el meu personal a cegues. La meva prioritat és que el meu equip, que a més són els primers que hi entrarien, tinguin tota la seguretat i no prenguin mal.

Habitualment, quan parlem de bombers sempre vénen al cap els incendis, però els rescats o la recerca de persones també és una tasca molt habitual.

Sobre aquest àmbit, i ara que estem en època de bolets, el que em sorprèn és que anem fent campanyes de conscienciació, que fins i tot ens han de dir que som uns pesats, però tot i així, no acaba de rutllar. O hi ha alguna cosa que no fem bé o hem de canviar d'alguna manera perquè arribi a tothom. Fixa't en un dels últims casos que hem tingut. Un boletaire es va perdre una nit que plovia molt, i el seu germà el va anar a buscar, no el va trobar i se'n va tornar a casa. A l'endemà el va tornar a anar a buscar, però també sense èxit. Fins aquell segon dia no va trucar els bombers perquè es pensava que li cobrariem el servei, que costaria molts de diners. Em sorprèn que hores d'ara encara hi hagi gent d'aquí que encara pensi així. El Departament d'Interior només

cobra les imprudències molt tipificades, com seria, per exemple, saltar-se una senyalització d'un riu o els límits d'unes pistes d'esquí. Però buscar un boletaire que s'ha perdut al bosc, no.

Quin consell bàsic donaria als boletaires?

Fa un parell de caps de setmana vam tenir una vintena de serveis. I van poder tenir solucions fàcilment perquè tenien les eines. En aquest cas, el mòbil és una tecnologia que ens ajuda moltíssim. A través de Whatsapp o missatge i tenint el GPS activat, per exemple, els bombers poden localitzar la persona perduda, o si no, ajudar-la si el camí de tornada és fàcil. Així mateix, l'aplicació per mòbils My112 també és molt útil, perquè tan sols fent una trucada al telèfon d'emergències 112 automàticament l'equip de rescat et geolocalitza i sap exactament on estàs. Una eina molt útil també és dur un xiulet, perquè en cas que estiguis malferit i no et puguis moure, pots fer un senyal d'avís si hi ha algú a prop buscant-te. Allò ideal és el xiulet i el telèfon, perquè sense poder tenir una comunicació amb el desaparegut és molt difícil localitzar-lo.

Encara no és Nadal, però les llumetes d'alguns aparadors ja ens recorden que és a prop. Què li demanaria al cagatió?

El primer desig: personal, gent, recursos humans. Voldria que tots els parcs de bombers tinguessin tots els equips formats per tal que no passi com ara, que hem de fer cada dia una crida a gent de fora de la guàrdia perquè faci hores extres, o fins i tot traslladar personal d'un parc a un altre. La segona? Cal un material que per a nosaltres és indispensable i que avui no tenim. No només reposar el que s'ha fet malbé, sinó el que es necessita. Una de les eines que ens caldrien són les càmeres tèrmiques. Són molt útils per quan anem en un tipus de foc molt concret, com per exemple subterranis o indústries. Quan entrem en un subterrani, anem a les fosques, no veiem res, anem a les palpentos. Però amb les càmeres tèrmiques podem atacar la flama directament. L'òptim seria una càmera tèrmica per parc, però si no és així, almenys un per cada parc que tingui una autoescala. He posat l'exemple de les càmeres, però en trobaríem molts més. Com a tercer desig: els equipaments. M'agradaria que se solucionin d'una vegada per totes les millores en els parcs de bombers de Girona i Figueres, que ja sé que s'hi està posant fil a l'agulla.

Solucionar les divergències en competències, també entraria dins dels desitjos?

És cert que tenim dificultats amb competències a mar. Bombers, mossos i Guàrdia Civil tenim submarinistes, i sempre hi ha dificultats per concretar a qui li toca fer el servei. Nosaltres som aquí per salvar i ajudar, i no pas per discutir o per veure qui es posa la medalla.

Publicat a:

-El Punt Avui. Comarques Gironines 22-11-2015 Pàgina 12

Font del document:

<http://www.elpuntavui.cat/punt-divers/article/4-divers/916675-lestem-en-una-cultura-del-foc-i-dincendis-nhi-haura-sempre.html>